

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
 щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи
 освітньо-наукової програми
21041 Економічна та соціальна географія
рівень вищої освіти: магістр, спеціальність 106 – Географія

Ми вдячні експертам за ґрунтовні обговорення, слухні пропозиції та відзначені сильні сторони ОНП «Економічна та соціальна географія». Співпраця з експертною групою була змістовною й продуктивною. Рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОП та її подальшому вдосконаленню у відповідності до цілей ОП й узгоджень зі стейкхолдерами. Водночас деякі визначені недоліки та рекомендації потребують додаткового пояснення.

Критерій	Звіт ЕГ	Коментарі
Критерій 1 Проектування та цілі освітньої програми	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1</p> <p>На думку ЕГ, потребує уваги формулювання унікальності ОП в оприлюднених редакціях. Варто деталізувати характеристики, що визначають унікальність ОП, у порівнянні з аналогічними програмами в інших ЗВО, детальніше розкрити можливості, які надає ОП здобувачам під час навчання. Наразі унікальність ОП прописана достатньо коротко й не надає можливості потенційному вступникові зрозуміти усі наявні особливості ОП без додаткового ознайомлення з інформацією з відкритих джерел або без спілкування з НПП, що долучені до викладання.</p> <p>Рекомендовано у подальших редакціях ОП деталізувати висвітлення фокуса та особливостей ОП, окреслити потенційні можливості здобувачів, підкреслити науково-дослідницьку спрямованість ОП. Зазначену рекомендацію може бути виконано при подальших трансформаціях ОП впродовж 2024-2025 рр.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 1</p>	<p>Хочемо додати.</p> <p>Унікальність ОП, насамперед, визначається наявністю інноваційних авторських компонентів, що є унікальними в Україні і включені з врахуванням світового досвіду передових іноземних університетів та/або базуються на багаторічному досвіді фахових досліджень НПП, у тому числі в рамках міжнародних проєктів; науково-дослідницьким спрямуванням ОП; фокусуванням на економіко- та соціально-географічному розумінні простору, концептуальних засадах регіональної політики, просторової організації та просторового планування, врахуванні цілей сталого розвитку. Це стисло відображено при визначенні мети та інтегральної компетентності, а також більш розгорнуто представлено у переліку компонент ОПП та структурно-логічній схемі. Потенційні можливості здобувачів щодо працевлаштування та подальшого навчання зазначні в описі ОП, зокрема, щодо перспектив працевлаштування в міжнародних та національних урядових та неурядових структурах, у проектно-пошукових та науково-дослідних, природоохоронних установах, в</p>

Критерій	Звіт ЕГ	Коментарі
	Рівень А	органах державного регіонального та міського управління, підприємствах сфери бізнесу, консалтингових, аналітичних та аутсорсингових компаніях, а також подальшого продовження освіти на базі кафедри за третім (доктор філософії) рівнем вищої освіти.
Критерій 2 Структура та зміст освітньої програми	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2</p> <p>Недоліків за критерієм 2 ЕГ не виявила.</p> <p>ЕГ рекомендує під час чергового оновлення ОП продовжити позитивну динаміку доповнення та розширення вибіркового блоку фахових дисциплін курсами, які б відповідали запитам різних груп стейкхолдерів та викликам часу.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 2</p> <p>Рівень А</p>	Погоджуємося
Критерій 3 Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3</p> <p>Слабких сторін не виявлено. Недоліком є невизначеність іноземної мови у переліку вступних випробувань на ОП Економічна і соціальна географія, оскільки мовою викладання на ОП разом з українською є саме англійська.</p> <p>Рекомендація: деканові географічного факультету і голові приймальної комісії КНУ імені Тараса Шевченка включити до переліку вступних випробувань на ОП Економічна і соціальна географія англійську мову як іноземну.</p> <p>Рекомендацію варто врахувати під час розроблення правил прийому у магістратуру КНУ імені Тараса Шевченка 2025 року.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3</p> <p>Рівень В</p>	Погоджуємося частково. Розглянемо таку можливість з врахуванням Правил прийому 2025 року. Водночас, оскільки вступне випробовування з іноземної мови здійснюється у формі ЄВІ, а здобувачі можуть мати високий рівень знання не тільки англійської, але й іншої іноземної мови то визначення тільки англійської мови у переліку вступних випробувань може бути сприйняте як обмеження прав.
Критерій 4	Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4	

Критерій	Звіт ЕГ	Коментарі
<p>Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>Слабкі сторони не виявлені. У процесі експертизи встановлено, що в робочих програмах ОК зазначена кількість годин, передбачена на самостійне опанування матеріалу, однак не уточнюються форми, види та тематика самостійної роботи. ЕГ в майбутньому рекомендує дослідити доцільність розширення форм та тематики самостійної роботи в робочих програмах для глибшого розуміння здобувачами, які види самостійної роботи передбачені в розрізі ОК, і яким чином вони будуть оцінені.</p> <p>Результати анонімного анкетування Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень показали невикористані можливості навчання за програмами академічної мобільності в Україні. На тлі наявних перспектив участі у міжнародній академічній мобільності це суттєво не впливає на якість підготовки здобувачів. Проте, в якості рекомендації, ЕГ пропонує розглянути можливість співпраці з українськими ЗВО в керунку організації віртуального академічного обміну здобувачів, що надасть можливість обміну досвідом та розширення географії комунікації студентської молоді. Паралельно з інформуванням здобувачів про зміст, програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання у межах ОК, ЕГ рекомендує робити акцент на ознайомленні з програмами академічної мобільності в Україні.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4 Рівень А</p>	<p>Погоджуємося частково. Сама по собі самостійна робота не потребує оцінювання, оскільки оцінюються досягнуті результати навчання (незалежно під час навчальних занять чи самостійної роботи), і саме це оцінювання описується в робочих навчальних програмах дисциплін.</p> <p>Погоджуємося. Водночас варто наголосити, що питання академічної мобільності в Україні за спеціальністю 106 Географія неодноразово обговорювалося на зустрічах та нарадах провідних фахівців-географів з українських університетів і, зокрема, гарант та ННП даної освітньої програми виступали з такими ініціативами, які отримали схвальну оцінку як колегами, так і здобувачами освіти</p>
<p>Критерій 5 Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5 Слабких сторін в контексті даного критерію не було виявлено.</p>	<p>З рекомендацією не погоджуємося. Сама по собі самостійна робота не потребує оцінювання, оскільки оцінюються досягнуті результати навчання (незалежно під час</p>

Критерій	Звіт ЕГ	Коментарі
	<p>Рекомендації: доцільною є фіксація в робочих навчальних програмах кількості балів, яка відводиться для оцінювання самостійної роботи.</p> <p>Рекомендовано на сайті географічного факультету оприлюднювати інформацію про проведені або анонсовані заходи з академічної доброчесності.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5 Рівень А</p>	<p>навчальних занять чи самостійної роботи), і саме це оцінювання визначається в робочих навчальних програмах дисциплін.</p> <p>Погоджуємося</p>
Критерій 6 Людські ресурси	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6</p> <p>Слабких сторін та недоліків у контексті Критерію 6 ЕГ не виявлено.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 6 Рівень А</p>	
Критерій 7 Освітнє середовище та матеріальні ресурси	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7</p> <p>Слабких сторін та недоліків за критерієм 7 не виявлено.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 7 Рівень А</p>	
Критерій 8 Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8</p> <p>Слабких сторін і недоліків не виявлено.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 8 Рівень А</p>	
Критерій 9 Прозорість та публічність	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9</p> <p>Недоліки: на сайті ЗВО відсутня порівняльна таблиця з результатами обговорення пропозицій зацікавлених сторін.</p> <p>Рекомендації: рекомендуємо запровадити публікування такої таблиці на сайті ЗВО. Зазначену рекомендацію може</p>	<p>Не погоджуємося. Практика створення порівняльної таблиці з результатами обговорення пропозицій зацікавлених сторін застосовується на даній ОП, обговорюється на засіданні робочої групи, кафедри, НМК факультету, однак у її</p>

Критерій	Звіт ЕГ	Коментарі
	<p>бути враховано при наступному перегляді або трансформації ОП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 9</p> <p>Рівень В</p>	<p>оприлюдненні важко знайти додаткові ефекти з точки зору забезпечення якості освіти</p>
<p>Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення</p>	<p>Можливо виокремити наступні слабкі сторони ОП:</p> <ul style="list-style-type: none"> – потребує уваги формулювання унікальності ОП в оприлюднюваних редакціях; – потребують уточнення форми, види та тематика самостійної роботи в робочих програмах низки навчальних дисциплін, а також чітке висвітлення кількості балів, які може отримати здобувач за самостійну роботу; – на сайті географічного факультету слабо висвітлюється інформація про проведені заходи з академічної доброчесності; – відсутність на сайті факультету (кафедри) порівняльної таблиці з результатами обговорення пропозицій зацікавлених сторін при трансформаціях або змінах ОП. <p>Рекомендації, що можуть бути впроваджені впродовж 2024 р.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Варто деталізувати характеристики, що визначають унікальність ОП, у порівнянні з аналогічними програмами в інших ЗВО, детальніше розкрити можливості, які надає ОП здобувачам під час навчання. У подальших редакціях ОП деталізувати висвітлення фокуса та особливостей ОП, окреслити потенційні можливості здобувачів, підкреслити науково-дослідницьку спрямованість ОП. 2. ЕГ рекомендує під час чергового оновлення ОП продовжити позитивну динаміку доповнення та розширення вибіркового блоку фахових дисциплін курсами, які б відповідали запитам різних груп стейкхолдерів та викликам часу. 	<p>Погоджуємося частково.</p> <p>Унікальність ОП стисло відображено при визначенні мети та інтегральної компетентності, а також більш розгорнуто представлено у переліку компонент ОПП та структурно-логічній схемі, що відображає інноваційність та унікальність низки ОК, науково-дослідницьку спрямованість програми, її фокусування на розумінні простору, концептуальних засадах регіональної політики, просторової організації та просторового планування, врахуванні цілей сталого розвитку;</p> <p>Самостійна робота сама по собі не потребує оцінювання, оскільки оцінюється досягнення результатів навчання, що відображено у робочих навчальних програмах дисциплін.</p> <p>Практика створення порівняльної таблиці з результатами обговорення пропозицій зацікавлених сторін застосовується на даній ОП, обговорюється на засіданні робочої групи, кафедри, НМК факультету, однак її оприлюднення не створює додаткові ефекти з точки зору забезпечення якості освіти.</p> <p>Питання академічної мобільності в Україні за спеціальністю 106 Географія неодноразово обговорювалося на зустрічах та нарадах провідних фахівців-географів з українських університетів і, зокрема, гарант та ННП даної освітньої програми виступали з такими ініціативами, які отримали схвальну оцінку як колегами, так і здобувачами освіти.</p>

Критерій	Звіт ЕГ	Коментарі
	<p>3. Розглянути доцільність розширення форм та тематики самостійної роботи в робочих програмах для глибшого розуміння здобувачами, які види самостійної роботи передбачені в розрізі ОК і яким чином вони будуть оцінені.</p> <p>4. Розглянути можливість співпраці з українськими ЗВО в керунку організації віртуального академічного обміну здобувачів та робити акцент на ознайомленні з програмами академічної мобільності в Україні та за кордоном.</p> <p>5. Детальніше висвітлювати на сайті географічного факультету інформацію про заходи з академічної доброчесності (факультетського, загальноуніверситетського рівнів або тих, що проводяться зовнішніми організаціями та установами) з метою анонсування таких активностей для здобувачів та сприяння формуванню культури якості та доброчесності.</p> <p>6. Оприлюднювати на сайті географічного факультету (кафедри) порівняльну таблицю з результатами обговорення пропозицій зацікавлених сторін при трансформаціях або змінах ОП, оскільки подібні таблиці у відкритому доступі є показником відкритості та прозорості діяльності ЗВО в цілому.</p>	